

Bibliotekaren

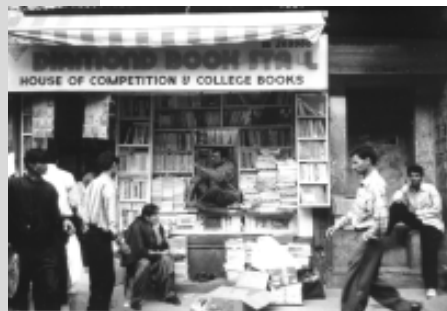
TIDSSKRIFT FOR BIBLIOTEKARFORBUNDET

*Vi er i gang
med de lokale
forhandlingene*
(s. 4)

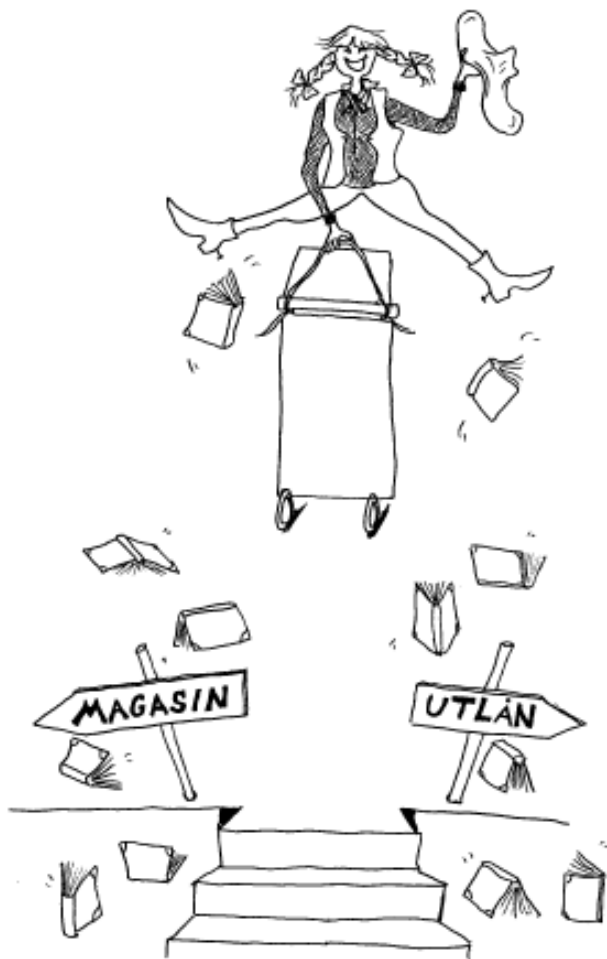
*Rapport fra BF's
studentlag i Oslo*
(s. 8)

*Til New Delhi med
Det flerspråklige
bibliotek*
(s. 12)

November

wegner :

Bibliotekaren

denne måneden...

Vi er inne i tida for lokale forhandlinger. På side 5 forteller faglig sekretær Sølvi Karlsen om BFs muligheter. De lokale forhandlingene er vel et godt eksempel på en av bærebjelkene i et moderne fagforbund: lokal aktivitet med sentral oppbacking.

Høsten er også statsbudsjett-tid. I høst er det ekstra spennende, med en uklar parlamentarisk situasjon i en turbulent periode for internasjonal økonomi. Ingen vet sikkert hva de har å rutte med før jula setter inn. På sidene 7, 10 og 11 kan du lese mer om statsbudsjettet og hva fylkesbiblioteksjefene mener om det.

BFs studentlag i Oslo har fått stafett-pinnen som går mellom lokallagene, med rapportering om egen virksomhet. Vi registrerer at det kanskje ikke er høykonjunktur for bibliotekfaglig arbeid blant studentene. Men bibliotekmiljøet trenger flere aktive og kritiske stemmer fra bibliotekarstudentene på Bislet og i Tromsø.

I dette nummeret har vi en «het» reportasje fra Det flerspråklige biblioteks reise til New Delhi. Kirsten Leth Nielsen skriver interessant og innsiktsfullt fra besøket på «World Book Fair» i den indiske hovedstaden. Man sitter igjen med større forståelse for utfordringene den indiske bokbransjen står overfor. Det setter vår egen bibliotekvirkelighet i relieff, noe som skaper en større og dypere forståelse for hva vi holder på med her hjemme. Et intervju med Kirsten om vårt hjemlige flerspråklige bibliotek, var dermed en naturlig oppfølger til New Delhi-reportasjen hennes.

Abonnement:

Abonnement på «Bibliotekaren» koster kr. 250,- pr. år. Beløpet betales inn til BFs postgirokonto 0825.0817062 eller bankgiro 6039.05.64093. Merk innbetalingen «Abonnement 98».

Enkelteksemplar av tidligere nummer selges for kr.25,- pr.stk. pluss porto.

Alle henvendelser om abonnement og salg rettes til BFs sekretariat i Lakkegata 21, 0187 Oslo, tlf. 22 17 04 95, fax 22 17 04 96.

Annonser:

Det er samme pris for stillingsannonser som for firma-annonser:

1/1 side	kr. 2.500,-
1/2 side	kr. 1.500,-
1/4 side	kr. 900,-

Det kan gis rabatt ved bestilling av flere annonser under ett. Alle henvendelser om annonser rettes til Bibliotekarens redaksjon, Runnen 4, 6800 Førde, tlf. 57 72 25 19, fax 57 72 25 01. Annonser sendes redaksjonen.

Utgivelsesplan:

Nummer:	Deadline:	Hos medlemmene:
1 - 1998	24. desember	14. januar
2 - 1998	21. januar	4. februar
3 - 1998	18. februar	4. mars
4 - 1998	18. mars	1. april
5 - 1998	22. april	6. mai
6 - 1998	27. mai	10. juni
7 - 1998	24. juni	8. juli
8 - 1998	29. juli	12. august
9 - 1998	26. august	9. september
10-1998	23. september	7. oktober
11-1998	21. oktober	4. november
12-1998	18. november	2. desember

Bibliotekaren

ISSN 0804-4147

Bibliotekaren utgis av Bibliotekarforbundet. Tidsskriftet utkommer månedlig.

Ansvarlig redaktør:

Erling Bergan

Redaksjonens adresse:

Runnen 4, 6800 Førde
Tlf.(jobb): 57 72 25 19
Fax: 57 72 25 01
Tlf.(priv.) 57 82 24 09
Mobiltlf.: 91 31 80 01
Epost: erling.bergan@ahf.hisf.no

Redaksjonsgruppa:

Anja Angelskår Mjelde (redigerer)
Hanne Fosheim (web)
Sølvi Kristiansen (distribusjon)
Cathrine Almaas
Agnete Gulbraar
Tina Mannai
Ingeborg Motzfeldt
Klaus Jøran Tollan

Levering av stoff:

Artikler, annonser og annet stoff sendes redaksjonen innen deadline. Foretrukket tekst-format er Word eller WordPerfect. Vi mottar helst stoffet som filer vedlagt epost-sendinger (attachments), som tekst i selve epost-sendingen eller på diskett i vanlig postsending. Men vi mottar selvfølgelig også stoff som kommer på papir i vanlig postending eller på fax.

Trykk:

Falch Hurtigtrykk A/S

Informasjon om BF:

- se bak i bladet.

Randi Rønningen
Forbundsleder
i BF

Norge er i ferd med å få en ny reform. Kompetansereformen skal gi voksne anledning til enten å ta grunnutdanning eller etterutdanne seg. Temaet var et viktig element i årets tariffoppgjør, nå arbeides det videre i ulike utvalg, komiteer og arbeidsgrupper.

For bibliotekarer har reformen interesse ut fra to innfallsvinkler. Som arbeidstakere vil muligheten til å øke vår kompetanse bli svært viktig. Vi har alle vår bibliotekarutdanning som basis

for det arbeidet vi utfører, og vi har tilegnet oss mange nye kunnskaper gjennom yrkesutøvelse. Men det er helt klart at vi trenger påfyll. Først og fremst har vi behov for å ta mer utdanning fordi utviklingen i bibliotekene krever det. Men det er også av stor betydning at vi får anledning til en personlig og faglig utvikling. I tillegg til den reelle nytten vi vil ha av å ta etterutdanning, vil det også gi oss personlig utbytte, som igjen fører til at vi gjør en bedre jobb. I denne sammenheng er det snakk om en vinn-vinn situasjon når vi ser på forholdet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker.

I den fasen vi nå er inne i blir det en stor oppgave å overbevise arbeidsgivere om at denne reformen er viktig. Bibliotekene trenger arbeidstakere med rett kompetanse, og den enkelte arbeidsgiver vil tjene på å ha godt kvalifiserte ansatte. Beslutningen om å innføre denne reformen og finansieringen av den vil foregå sentralt. Men de sentrale leddene tar beslutninger etter å ha innhentet uttalelser fra flere ledd. Derfor har hver enkelt bibliotekar et ansvar for å påvirke sin arbeidsgiver. Herved er utfordringen gitt til dere alle.

Som bibliotekarer vil i tillegg reformen få betydning for arbeidet vårt. Skal alle de gode intensjonene bli realisert er samfunnet avhengige av gode bibliotek tjenester, både i tilknytning til utdanningsinstitusjonene og som allment tilgjengelige tjenester. I Buer-utvalgets innstilling er bibliotekene tiltenkt en viktig rolle for gjennomføringen av reformen.

Det er mange fine ord og gode intensjoner i dokumentene som beskriver den kommende reformen. Det store spørsmålet blir imidlertid finansieringen. Noen skal tilby utdanning, noen skal erstatte de arbeidstakerne som skal grunn- eller etterutdanne seg, og de som er under utdanning skal ha økonomi til livsopphold.

For at dette skal bli en reell reform for alle arbeidstakere må det settes inn ressurser. Ellers er jeg redd det blir med de pene ordene. Og vi som Bibliotekarforbund får en vanskelig, men viktig, oppgave med å overbevise de som bevilger penger om at bibliotekene trenger opprusting for å ta i mot alle som vil ha stort behov for de tjenestene vi skal tilby.

Bibliotekfaglig forum i Telemark

Vi har tidligere meldt om at Bibliotekarforbundet og Norsk Bibliotekforening i Telemark ønsket å starte et samarbeid om arrangement av faglige møter. Dette blir nå realisert. To kvelder i høst samles bibliotekarer og andre interesserte i Kafé K i Porsgrunn, der det også er mulig å kjøpe seg mat og drikke. 27. oktober var det møte med tema «Biblioteknett Norge». Prosjektleder Berit Bjørklid ved Statens bibliotektilsyn kom for å redegjøre for Bibliotek-Norges presentasjon på nettet. 24. november blir det møte med tema «Opphavsretten - en fiende eller venn av framtidens bibliotek?» Det er Frode Bakken som skal innlede om dette. Han er nå leder av Avdelingen for informasjonstjenester ved Hydros Forskningscenter.

Nordisk bibliotekuke

Vi minner om at «PR-foreningen for nordiske biblioteker» også dette året samarbeider med Foreningen Norden om en nordisk bibliotekuke i tiden 9. - 15. november. Årets tema er «Humor i Norden»! For å få ytterligere informasjon kan du gå til prosjektets hjemmeside <http://www.nordisk-biblioteksuge.org/>

Hospitering i Telemark

Telemark fylkesbibliotek tilbyr ansatte ved bibliotekene i fylket å hospitere ved fylkesbiblioteket for en periode. Hensikten er å kunne vise hva fylkesbiblioteket gjør, men også at de som hospiterer kan lære noe av oppholdet. En idé for flere fylkesbibliotek?

Rikslønnsnemndas kjennelse i staten

Randi Rønningen
Forbundsleder

Rikslønnsnemndas kjennelse i tvisten mellom AF og staten kom 13. oktober. Flertallet i Rikslønnsnemnda sier i kjennelsen at AF får den samme tariffavtalen som de øvrige hovedsammenslutningene. Dette er det samme som kom i skissen fra Riksmeklingsmannen i slutten av mai.

Kjennelsen innebærer altså ingen ytterligere økonomiske uttelling for AFs medlemmer. De tre nøytrale medlemmene i nemnda har flere betraktninger som gir støttes til AFs påstander, men på grunn av den økonomiske situasjonen i landet fant disse ikke å kunne imøtekomme kravene.

De nøytrale medlemmene mener at be-

handlingen i Rikslønnsnemnda har dokumentert at akademikerne har hatt en mindrelønnsutvikling over flere år, ikke minst i forhold til privat sektor. Dette kan gjøre det problematisk å rekruttere kvalifisert arbeidskraft, noe staten er avhengig av for å kunne holde et forsvarlig nivå på tjenestene.

Til tross for stor forståelse for AFs krav fant altså ikke nemnda rom for å ta konsekvensene av sine vurderinger. Men nemnda ber partene om å ta med disse synspunktene ved neste års oppgjør.

AFs medlemmer får det generelle tillegget på lønnstrinnene først fra 15. juni, fra det tidspunktet streiken ble avsluttet. Endringene på lønnsrammene er fra 1. august for alle ansatte i staten, og de lokale forhandlingene skal ha virkning fra 1. september. De nye lønnsrammene er gjengitt i Bibliotekaren nr 8/1998 og på BF's hjemmesider.

Grunnlønn for bibliotekarer

I disse lokale forhandlingstider kan det være av interesse å foreta en sammenligning av lønnsnivået for nyansatte bibliotekarer på de tre tariffområdene staten, kommunene og Oslo kommune. Tabellen ved siden av viser hvor det «lønner seg» å jobbe etterhvert som ansienniteten øker.

Nå må det påpekes at det i staten er en godskrivingsregel som gjelder st.kode 1074 Bibliotekar, og som sier at «Ved tilsetning godskrives ett år av utdanningstiden i tjeneste-ansienniteten».

Av tabellen går det fram at det lønner seg å begynne sin bibliotekariske karriere i Oslo kommune. Etter 4 år lønner det seg å gå over i statlig stilling. Tabellen viser også at KS-området aldri konkurrerer lønsmessig om bibliotekarer som går på grunnlønn.

ÅR	STAT	KS	OSLO
0	19	19	23
1	20	19	23
2	20	20	23
3	21	20	23
4	23	20	23
5	24	20	23
6	25	21	24
7	26	21	25
8	27	23	26
9	28	23	26
10	29	26	27
11	29	26	28
12	29	26	29
14	29	27	30
16	29	27	30
24	30	27	30

Minstelønn for ledere er i staten ltr. 35, i kommunesektoren ltr. 28 og i Oslo kommune ltr. 33.

Nå er det lokale forhandlinger både i staten og i kommunene

**Intervju med Sølvi Karlsen,
Faglig sekretær,
Bibliotekarforbundet**

- Hvor langt i prosessen med lokale forhandlinger er dere kommet nå?
- På kommunesektoren er kravene nå innsendt, enten via sekretariatet eller direkte til arbeidsgiver. Det har vel stort sett vært drøftingsmøter rundt om. Litt stille periode nå, før de egentlige forhandlingene starter opp.
- Hva går drøftingsmøtene ut på?
- Drøfting av lokal lønnspolitikk. Avtaler om gjennomføring av lokale forhandlinger. Forhåpentligvis framlegging av lokal stillingsoversikt, eller lokalt stillingsregulativ som det blir kalt noen steder. Evaluering av fjorårets lokale forhandlinger, hvordan man skal gjøre det i år i forhold til i fjor.
- Ja, lokalt stillingsregulativ. Hva er egentlig det?
- Det er en oversikt over alle stillingskoder som brukes i kommunen, med lokal lønns plassering. Hvis for eksempel en fylkekommune har bestemt at kode 7027 skal ha minsteplassering i lønnstrinn 30, og ikke l.tr.28 som det står i hovedtariffavtalen, så skal dette framgå av den lokale stillingsoversikten.
- Nytt av året er at det skal føres referat fra drøftingsmøtene. Og dette er et referat det skal være gjensidig enighet om.

- Fremmer BFs medlemmer mange og tøffe krav?
- Det som er sendt direkte til arbeidsgiver, kjenner ikke vi så mye til. Men det som går gjennom oss ser ikke spesielt tøft ut. Ikke i forhold til i fjor. Det er en del krav om endring av stillingskoder, og da må vi legge på lønnskrav også.
- Skal BF sentralt delta i de lokale forhandlingene?
- Vi skal ha telefonforhandlinger i 15 kommuner. Ellers er det ingen lokale forhandlinger der vi skal møte opp. Men vi er best mulig bemannet i sekretariatet i perioden når de lokale forhandlingene pågår. Så kan de som forhandler vite at de kan ringe og treffe oss for å spørre om ting i pauser underveis i forhandlingene. Det er en form for deltakelse det også.

- Hva med staten?
- Når det gjelder staten, så skal vi i størst mulig grad møte i lag med de tillitsvalgte i de lokale forhandlingene. Dette for å vise at BF nå forhandler for sine egne. Noen lokale forhandlinger i staten foregår faktisk sentralt, og da er det naturlig at det er vi som stiller opp.
- Når er runden med lokale forhandlinger venta å bli ferdig?

- Fristen er 15. november i kommunene. Siden dette er en søndag regner vi heller med fredag den 13. I staten skal de lokale forhandlingene egentlig være ferdige innen utgangen av året. Men på grunn av rikslønnsnemndas kjennelse blir det kanskje litt senere.

⇒ spaltelangs

Telemarksbiblioteket på nettet

Informasjonsbladet til Telemark fylkesbibliotek og Norsk Bibliotekforening avd. Telemark, «Tele-løysing», melder at Telemarksbiblioteket endelig er kommet ut på verdensveven. Adressa er www.telemarksnett.no/bibliotek. Telemarksbiblioteket er fellesnavnet på Telemark fylkesbibliotek og Nome folkebibliotek. Fra vevsiden til Telemarksbiblioteket skal man i løpet av høsten også kunne søke i bokbasen deres.

Hanne blir redaksjonssekretær

Som tidligere meldt har BFs forbundsstyre i sitt august-møte engasjert Erling Bergan som redaktør av «Bibliotekaren» også i 1999. I tillegg satte de av ressurser til en redaksjonssekretær for samme periode. Hanne Fosheim ble etter det forespurt og hun har nå takket ja til en 20 % stilling som redaksjonssekretær for 1999. Hanne sitter allerede i Bibliotekarens redaksjonsgruppe og har ansvar for BFs vev-sider. Og med sin plass i BFs forbundsstyre har han et utmerket overblikk over BFs virksomhet. Hanne arbeidet tidligere på Høgskolen i Oslo sitt fellesbibliotek på Bislet, men er nå ansatt på Fylkesbiblioteket i Akershus.

Redaksjonsgruppa møtes

Bibliotekarens redaksjonsgruppe har møtet fredag 6. november i Oslo. Møtet vil i hovedsak dreie seg om planer for bladet i 1999 og arbeidsordning er mellom redaktør, redaksjonssekretær og redaksjonsgruppa.

spaltelangs ⇒

BibliotekNett i Sogn og Fjordane er kommet i gang

Med spesiell finansiering fra Kulturdepartementet jobbes det nå med å få opp et Kulturnett Sogn og Fjordane. Dette er delt i tjenester som gjelder museum, arkiv, kunst, barn og unge og bibliotek. Prosjektleder for BibliotekNett er fylkesbiblioteksjef Solveig Bjordal og Hilde Farnen er prosjektarbeider. BibliotekNett Sogn og Fjordane er fremdeles i støpeskjeen, men vil bl.a. inneholde informasjon om bibliotekene i fylket, alle tilgjengelige baser, ulike arrangement og prosjekt rundt om i fylket, m.m. Fylkesbiblioteket inviterer bibliotekmiljøet i fylket til å komme med innspill til hvordan nettet skal se ut.

Representantskapsmøte i AF

29. oktober var det representantskapsmøte i AF. Dette er AFs høyeste organ og det møtes en gang i året. I lys av de mange utmeldingene av AF fra forbund som går over til Akademikerne med virkning fra 1. januar 1999, skulle man tro at det lå an til et viktig og livlig representantskapsmøte. Da dette nummeret av «Bibliotekaren» gikk i trykken var møtet ennå ikke avholdt, men det lå an til et rolig og nesten uinteressant møte. Årsaken er at forbundene som forsvinner fra AF ved årsskiftet også deltok på møtet. Dermed var det uaktuelt å diskutere AFs framtidsplaner. AF har innkalt til ekstraordinært representantskapsmøte 29. januar 1999. Da er alle de foreningene som har meldt seg ut også de facto ute, og gjenværende AF-forbund kan fritt diskutere hvordan hovedsammenslutningen skal utvikles videre.

Opplegg for tildeling av BF-stipend i 1999

Randi Rønningen
Forbundsleder

I følge retningslinjene til BFs opplæringsstipend skal forbundsstyret bestemme hvor mye av OU-fondet som skal settes av til stipend hvert år.

Søknadsfristen for stipend er satt til 1. mars. Det betyr at opplysninger om stipendets størrelse og søknadsfrist må offentliggjøres i god tid før dette. Bibliotekaren nr 1/1999 bør være siste mulighet. Den er hos medlemmene i midten av januar, 1 ½ måned før fristen.

I 1998 satte styret av kr 30.000 til stipend, 27.700 ble fordelt. Inntil nå har OU-fondet kun blitt benyttet til stipend. Dermed som fondet ikke blir benyttet til annen opplæringsvirksomhet vil det ved årsskiftet være på ca 80.000. Med det antall medlemmer BF har i KS-sektoren i dag, vil det komme inn ca 75.000 på fondet i 1999.

1999 vil bli et økonomisk stramt år, p.g.a. landsmøtet. Det vil derfor være naturlig å bruke mer av fondet til den vanlige opp-

læringen av tillitsvalgte i KS-sektoren. Det vil allikevel være mulighet for å benytte en relativt stor andel til stipend. Jeg tror dette er et tiltak som oppleves positivt, og som profilerer BF på en god måte.

I følge stipendets retningslinjer kan det kun søkes av ansatte i KS-sektoren. Styret bør derfor vurdere om det skal tas midler fra det ordinære driftsbudsjettet for å bevilge stipendpenger til medlemmer i andre sektorer. Både i stat og Oslo kommune blir de ansatte trukket for penger til opplæringsfond, men disse blir administrert av AF sentralt. BF kan søke om midler fra disse for å dekke opplæring av tillitsvalgte innenfor tariffområdet. Jeg mener derfor vi har gode argumenter for å bevilge stipendmidler også til medlemmer fra disse sektorene. Det vil være en positiv signalaffect overfor spesielt statsansatte medlemmer at de kan søke BF om opplæringsstipend.

Disse vurderingene la jeg fram på forbundsstyrets møte 23. oktober. Styret sluttet seg til synspunktene og avsatte kr. 40.000 av OU-fondet til stipend i 1999. I tillegg vedtok styret at inntil kr 15.000 kan tas fra det ordinære budsjettet til stipend til medlemmer utenfor KS-sektoren. □

s. 9 ⇒

sykepengene fra kr. 22.685 til drøyt kr. 55.000. AF mente kontantstøtten er et dyrt og lite framtidsrettet svar på barnefamilienes problemer, og vil anbefale at ressursene som er lagt inn i budsjettet for å utvide og videreføre reformen ikke videreføres i neste års budsjett, men at reformen tilbakekalles så raskt det er praktisk mulig. Økning av sykepengegrunnlaget vil på sin side gjøre det enda mindre lønnsomt å jobbe for personer med lav deltidsprosent, noe som er et galt signal å gi etter AFs vurdering. Det vil forsterke problemene i helsesektoren og være et negativt bidrag til større økonomisk likestilling mellom kvinner og menn.

Stortingskomitéen ble også denne gangen minnet om arbeidstakerorganisasjonenes samlede motstand mot å fjerne en feriedag. AF advarte videre mot økende forskjeller i lønnsnivå i privat og offentlig sektor med de konsekvenser det får for rekruttering av nødvendig kompetanse til offentlig sektor og kvaliteten på offentlige tjenester. AF brakte også sterke synspunkter på skattepolitikken, etter- og videreutdanning og studiefinansieringa. Til det siste hevdet AF at utdanningsfinansieringen som en viktig del av inntektspolitikken. AF ba om at studierenten blir politisk styrt og at det lages rom i budsjettet for en økning i stipendandelen. □

Kulturdepartementets forslag til statsbudsjett for 1999

Tilskuddene til bibliotekformål bevilges over «sekkekapitlet» 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål. De fleste tilskuddene til bibliotekformål befinner seg under post 78 Ymse faste tiltak. Inntil Statens bibliotektilsyn mottar tildelingsbrev for 1999 er det derfor vanskelig å avgjøre hva dette forslaget innebærer for de enkelte mottakerne av tilskudd som er delegert til tilsynet.

Fra Statens bibliotektilsyn blir det likevel fremhevet at en del ting kan leses ut av budsjett-forlaget:

- Tilskuddet til bygging av biblioteklokaler er foreslått redusert fra 7,7 mill. kr til 3,9 mill.

- Det ser ut til at tilskuddet til mobil bibliotekjeneste er foreslått økt med kr 985.000 til kr 15.079.000.

- Det er foreslått å øke tilskuddet til Samisk spesialbibliotek med kr 400.000, øremerket 1 ½ ny stilling.

- Det er foreslått en bevilgning på 2,6 mill. kr. til IT-satsing i folkebibliotekene. Dette innebærer en reduksjon på 2,4 mill. kr. i forhold til 1998-bevilgningen.

- Når det gjelder Statens bibliotektilsyns eget driftsbudsjett er det foreslått økt med 4,4 mill. kr. I forslaget ligger midler til fortsatt drift av Biblioteknett Norge, husleiekompensasjon i forbindelse med flytting til nye lokaler i 1999, samt éngangsutgifter til anskaffelse av nytt utstyr vedr. flyttingen.

- Over kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål er bevilgningen til drift og utvikling, inkl. prosjektmidler, av Kulturnett Norge med tilhørende sektornett for arkiv, bibliotek, museum og kunst foreslått opprettholdt og økt med kr 200.000 til 7,7 mill. kr. Støtten til Kulturnett Sogn og Fjordane og Kulturnett Troms er foreslått videreført, og dekkes trolig av midlene til Kulturnett Norge.

I sin presentasjon av profilen i kulturbudsjettet, programkategori Kulturformål skriver Kulturdepartementet blant annet:

«I budsjettforslaget for 1999 er det lagt vekt på å konsolidere institusjoner som departementet har et særlig ansvar for, framfor å etablere nye virksomheter og

tiltak. Årsaken til dette er at allerede eksisterende kulturinstitusjoner under Kulturdepartementet over noen år har hatt en høyere kostnadsvekst enn den generelle veksten i de offentlige tilskuddene. En del institusjoner rapporterer om reelt strammere budsjettammer som en følge av dette, og om at dette truer muligheten til å opprettholde aktivitetsnivået.»

Når det gjelder bevilgningen til tjenester som staten kjøper av kommunene, som bibliotekjeneste til innvandrere og flyktinger, bibliotekjeneste til pasienter i statlige helseinstitusjoner, formidling av spesiallitteratur og bibliotekjeneste i fengsler er dette tiltak som nettopp har vært rammet av manglende kompensasjon for lønns- og prisstigning gjennom mange år. Økningen i den aktuelle posten i budsjettet gjør at Statens bibliotektilsyn håper at disse tjenestene er gitt en viss kompensasjon.

Statens bibliotektilsyn gjør oppmerksom på at det i budsjettproposisjonen fra Kommunal- og regionaldepartementet finnes en opplysning som kanskje kan uroe enkelte. Den lyder:

«Ansvaret for fordeling av tilskuddet til bibliotekjenester overføres fra kommunene til staten. Det øremerkede tilskuddet til bibliotekjenester reduseres med 18,8 mill. kr., og grunnlaget justeres ned tilsvarende.»

I følge tilsynet er forklaringen på dette er at det i årets budsjett er foretatt en teknisk endring som innebærer at midler som tidligere har vært bevilget over post 62 er overført til post 78. 60-postene er forbeholdt tilskudd til kommunene. På 62-posten lå tidligere bl.a. midler til kjøp av kommunale tjenester, som for eksempel bibliotekjeneste til innvandrere og flyktinger og bibliotekjeneste i fengsler. Fra KRE-departementets side sett er det korrekt at dette tilskuddet til kommunene, som til sammen utgjør kr 18,8 mill. kr., er overført «fra kommunene til staten». Men midlene til tiltakene er der fortsatt, beroliger Statens bibliotektilsyn.

⇒ spaltelangs

Regnskap og budsjett i AF

Til AFs representantskapsmøte 29. oktober foreligger blant annet regnskap for 1997 til behandling. Det viser en balanse på ca. 17,5 millioner kroner. Overskuddet var på ca. 1,6 millioner kroner og dette tilføres egenkapitalen. Av forslaget til budsjett for 1999 går det fram at utgifter og inntekter forventes å balansere på ca. 21,1 millioner kroner. Det er lagt opp til en kontingentøkning fra foreningene på maksimalt 3 %, men minst 1,5 %. Etter forslaget vil Bibliotekarforbundet få en økning i kontingen-ten til AF på 3 %.

Bevilgning til BFs lokallag

Forbundsstyret i BF har tidligere fordelt det meste av tilskuddene til lokallagene. Det er avsatt kr.130.000 til lokallagene i 1998. I første runde ble 115.000 bevilget. Resten skulle fordeles etter søknad. Senere har Finnmark BF søkt om ekstrabevilgning på kr.13.000 og fått innvilget kr. 7.000. Agder BF har søkt om kr. 1.000 som de har fått innvilget. Det var således kr. 7.000 igjen til fordeling i forhold til budsjettet. Forbundsstyret tok stilling til dette på sitt møte 23. oktober. Vedtaket lød på at Finnmark BF fikk bevilget kr. 6.000 i tillegg til det de har fått tidligere, og at de resterende kr.1.000 ikke blir benyttet dersom det ikke kommer søknader fra andre andre lokallag. Årsaken til at Finnmark BF ble tilgodesett, var at de ikke klarte å arrangere eget årsmøte uten hele ekstrabevilgningen. De hadde derfor årsmøte i tilknytning til fylkets samrådsmøte i juni. Forbundsleder Randi Rønningen mente det var et dårlig signal til Finnmark dersom det var midler igjen og de ikke fikk det de hadde søkt om. En av grunnene til avslag på hele beløpet var dengang at BF måtte avvente om det kom søknader fra andre lokallag.

spaltelangs ⇒

Møteplan for styret

Forbundsstyret har vurdert behovet for styremøter i perioden fram til BFs landsmøte i april neste år. Inneværende års siste møte er allerede fastsatt til 4. desember. Første møte i 1999 bestemmes av at styret tidligere har bestemt at papirene til landsmøtet skal være klare i slutten av januar, for trykking i Bibliotekaren nr.2/1998. Det betyr at det trengs et styremøte i begynnelsen/midten av januar, for en siste «finpuss» av landsmøtepapirene. Et møte på den tida passer også godt i forhold til innsending av krav til tariffoppgjøret i 1999 og AFs ekstraordinære representantskapsmøte 28. januar 1999. Dato for dette forbundsstyremøtet er fastsatt til 15. januar. Neste styremøte blir 5. mars, hvor bl.a. stipendtildeling skal foretas. Og så blir det styremøte 15. april, dagen før landsmøtet.

Medlemsvekst i BF

Det kom 46 nye medlemmer til BF i perioden fra 15. august til 16. oktober. 11 av disse var studenter, 22 var ansatt på folkebibliotek, 9 på skolebibliotek, 2 på fylkesbibliotek, 2 på fagbibliotek. Av de 27 som hadde endret arbeidssted i samme periode, var det 7 som gikk til fagbibliotek. 8 som hadde vært studentmedlemmer ble yrkesaktive i perioden. Det totale antall medlemmer i Bibliotekarforbundet var pr. 16. oktober 954 medlemmer, hvorav 877 var yrkesaktive.

Irving Adelman Avenue

24. april 1998 gikk referansebibliotekar Irving Adelman av etter lang og populær tjeneste ved East Meadow Library i New York. Og da oppnådde han noe som er de færreste

Rapport frå BFs studentlag i Oslo

*Torun Torsteinsrud
Leiar av BFs studentlag i Oslo*

Bibliotekarforbundets studentlag i Oslo organiserer BF-medlemmer som er bibliotekarstudentar på Høgskolen i Oslo, Avdeling for journalistikk, bibliotek- og informasjonsfag. Det gjeld både grunnfaget (identisk med det første året av den fulle bibliotekarutdanninga), det ordinære tre-årige bibliotekarstudiet og vidareutdanninga (diplomstudiet). Det er nok på 2. og 3. året av det ordinære studiet at vi rekrutterer flest medlemmar.

Medlemstal

Studentlaget i Oslo har pr. 22. oktober i år 44 medlemmar. Dette gir laget 3 delegatar til vårens landsmøte i Bibliotekarforbundet. Delegatane frå studentlaget har vore aktive på tidlegare landsmøter, mellom anna i spørsmålet om forbundets haldningar til dei nye bibliotekarutdanningane.

Verving

Me i lokallagsstyret går alle siste året på bibliotekarutdanninga. I desse tider er me opptekne med hovudoppgåva og anna arbeid i studiet, så det er verre å få tid til andre ting. Me har hatt ei vervekampanje på skulen der me delte ut brosjyrer om BF, innmeldingsskjema og twist. Me fekk ein del spørsmål og det var nokre som melde seg inn der og då. I tillegg var det fleire som tok med seg informasjon og innmeldingsskjema.

Informasjon på allmøte

Dagen før vervekampanja var det allmøte på skulen. Då hadde me eit innlegg for å

fortelje kven me er og kva BF jobbar med. Me vil gjerne prøve å få til ein dag til med verving, men dette er ikkje bestemt enno.

Jobbsøkeseminar

Det neste me har planer om er å skipe til eit «jobbsøkeseminar» litt ut på nyåret. Her håpar me på godt frammmøte. Førrige skuleår var eit tilsvarande seminar svært vellukka. 70-80 deltakarar, mange av dei var ikkje medlemmar av BF enno, stilte opp med mange spørsmål. Det er veldig greitt å kunne tilby informasjon til studentar som søker jobb og får tilbod frå arbeidsgivarar. Frå arbeidsgjevarsida får vi også høyre at nyutdanna bibliotekarar er blitt flinkare og tøffare til å stille krav når dei får jobb-tilbod.

Nett no er det eigentleg ikkje så mykje meir å fortelje frå studentlaget. Me er mottakelege for spørsmål frå medstudentar, dersom det er noko dei lurar på. Og me er altså mottakelege for fleire studentmedlemmar. Det er godt å bli kjent

med sin eigen fagorganisasjon før ein skal ut i yrket.

Så var det å velge eit nytt lokallag å utfordra. I og med at eg er frå Buskerud, er eg interessert i å vite kva som føregår der. Altså: Utfordringa går vidare til Buskerud BF.

Streikebidrag ved politisk streik?

Randi Rønningen
Forbundsleder

Den politiske streiken 15. oktober kl. 14.00-16.00 har ført til spørsmål om utbetaling av streikebidrag ved kortvarige streiker.

BFs forbundsstyre har tidligere vedtatt at medlemmer som tas ut i streik ved tariffordninger skal ha dekket nettolønn, ingen skal tape økonomisk på at de blir tatt ut i streik.

Politisk streik er prinsipielt annerledes enn en tariffstreik. For det første er den tidsbestemt, kun to timer i dette tilfellet. For det andre gjelder den alle medlemmer, det er ikke noen få som blir tatt ut for å streike for fellesskapet. Det må også ha betydning at vi oppfordrer medlemmene til å aksjonere, ingen blir tvunget til å streike.

Det er mest sannsynlig at de fleste av BFs medlemmer blir trukket i lønn for de to timene streiken varer. Gjennomsnittlig lønn for våre medlemmer er i underkant av lønnstrinn 30. Fratrukket skatt betyr dette et tap på ca kr 170. Kostnadene ved å innhente opplysninger, beregne bidrag og utbetale dette vil være svært ressurskrevende for BFs sekretariat. Vi kan også velge å se dette i sammenheng med at vi tidligere har vedtatt ikke å utskrive ekstraordinær kontingent etter streiken i vår.

På et fellesmøte mellom AF, LO og YS er det enighet om at en ikke bør betale ut streikebidrag. Dette gjør det enklere for BF å velge ikke å betale ut streikebidrag til sine medlemmer.

Disse vurderingene la jeg fram på forbundstyrets møte 23. oktober. Styret sluttet seg til synspunktene og vedtok ikke å betale ut streikebidrag i tilknytning til den politiske streiken 15. oktober. □

AF om statsbudsjettet

AF hadde 21. oktober et møte med Finanskomiteen i Stortinget. På møtet la AF fram sine synspunkter på forslaget til statsbudsjett for 1999. AF la vekt på at de utfordringer samfunnet står overfor vil kreve kompetanse og kunnskap i alle ledd. Det er derfor gjennom budsjettet viktig å legge til rette for best mulig utnyttning av de tilgjengelige kunnskapsressurser og å sikre bred rekruttering til høyere utdanning. AF ga uttrykk for at avkastningen av høyere kompetanse både for det enkelte individ og for samfunnet, måtte øke.

AF fremhevet at det er vanskelig å se at realøkonomien skal tilsi et rentenivå 3-4 prosentpoeng høyere i Norge enn i andre land som vi kan sammenlikne oss med. Privatøkonomisk rammer renteøkningene skjevt og urettferdig. Personer med mye gjeld rammes urimelig hardt. Dette er ofte yngre mennesker som har satset på utdanning, yrkesaktivitet og familie, og som i etableringsfasen har stort press på flere viktige områder samtidig: økonomisk, i yrkeslivet og i familien.

AF advarte også på det sterkeste mot at yrkesaktive småbarnsfamilier må bære hovedbyrdene ved innstramningene. AF mente prioriteringene slik de ligger i budsjettet kan legge opp til dette. Økte kommunale avgifter, for eksempel i omsorgs- og utdanningssektoren, kan ytterligere øke presset.

AF anbefalte at det blir gjort mer attraktivt å jobbe, ikke mindre, slik at alle tilgjengelige arbeidskraft- og kompetanseresurser kan tas i bruk. Dette vil lette presset i norsk økonomi, øke velferden ved at viktige fellesgoder blir ivaretatt og øke inntektene i familiene, slik at de blir bedre i stand til å tåle svingninger i privatøkonomien uten å ty til overtidarbeid og dobbeltjobbing.

AF ga uttrykk for at de ikke har hatt ressurser til å vurdere alle forslag i budsjettet ut fra et slikt hensyn, men pekte på to forslag som hver for seg og samlet vil stimulere til lavere, ikke høyere yrkesaktivitet: kontantstøtten og heving av grunnlaget for å få

⇒ s. 6

⇒ spaltelangs

forunt. Men byen hadde åpenbart satt stor pris på hans bibliotekariske innsats gjennom 40 år, for gaten der biblioteket ligger er nå omdøpt til Irving Adelman Avenue. Intet mindre. Vi følger vel opp her på berget, og forbereder oss på åpning av Einar Rædergårds plass i Trondheim om noen tiår?

MARC-posten takker for seg

MARC-posten er kommet med sitt siste nummer, siden den spede begynnelse midt på åttitallet. Redaktøren Øyvind Berg har gått over i stilling ved Nasjonalbiblioteket, avd. Oslo, og redaksjonssekretæren Live Rasmussen har permisjon for å jobbe ved Det Norske institutt i Roma. MARC-posten har vært et et overskuddsforetak fra de som sto bak det. Ingen har bedt dem om å gjøre det og egentlig har de heller ikke hatt ressurser til det. Men det har blitt lest med interesse av mange bibliotekarer og fylt en funksjon. Hovedårsaken til at bladet nå går inn er at Nasjonalbiblioteket overtar Bibliografisk avdeling ved UBO. Arbeidet med å planlegge Nasjonalbibliotekets informasjonsaktiviteter er i full gang, men det er ennå litt for tidlig å si noe konkret om hvordan dette vil bli lagt opp. Men det er forventet at utadrettet informasjonsvirksomhet omkring bibliotekets virksomhet, tjenester og produkter vil bli vektlagt langt sterkere enn tidligere.

Seminar om kvalitetssikring

Lis Byberg fra bibliotekarutdanninga ved Høgskolen i Oslo melder at de planlegger et seminar om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i folkebibliotek. Seminaret går av stabelen 20. - 21. januar 1999.

spaltelangs

Dagskonferanse om kompetansereformen

AF og LO arrangerte i fellesskap en dagskonferanse om kompetansereformen 5. november 1998. Hensikten med konferansen var å presentere AF og LOs syn på Stortingsmelding nr. 42 - Kompetansereformen. Dersom de to hovedsammenslutningene finner at konferansen har synliggjort felles synspunkter på stortingsmeldingen, vil AF og LO i fellesskap presentere dette for Stortinget.

Felles fjernlånsregler

Riksbibliotekstjenesten og Statens bibliotektilsyn har i samarbeid utarbeidet «Felles retningslinjer for fjernlån mellom bibliotek i folkebiblioteksektoren og fagbiblioteksektoren». Retningslinjene er tilgjengelige på RBTs hjemmeside: <http://info.rbt.no/veiledning/felles.htm>. Retningslinjene vil senere bli utgitt som egen trykt publikasjon og vil også bli publisert på nynorsk.

Boken en suksess på internett

En av de største salgssuksesser på internett er paradoksalt nok bøker. Mange profetier har gått på at nedlasting av tekster, bøkens råmateriale, ville gi bøkene kraftig konkurranse. Men i denne omgang viser det seg at internett har sin styrke som ypperlig salgskanal for nettopp bøker. Pionéren i bokomsetning på nettet har vært amerikanske Amazon.com. Siden starten for tre år siden har det vært en formidabel suksess. De hadde fram til i sommer en eksplosivt økende omsetning. Fra våren til sommeren ble verdien på aksjene i selskapet firedoblet. Ettersom internett fremdeles i hovedsak er et tekstmedium, med il-

UTTALELSER FRA

FYLKESBIBLIOTEKSJEFKOLLEGIET

Fylkesbiblioteksjefkollegiet, som har biblioteksjefene ved alle fylkesbibliotekene i Norge som medlemmer, har vedtatt to uttalelser til Stortinget.

Kulturdepartementets budsjett til bibliotekformål

Der vi påtaler forslag om en halvering av tilskuddene til bygging av biblioteklokaler (fra ca 8 til ca 4 millioner kroner) og nedskjæring av statlig støtte til IT-satsing i folkebibliotek (fra 5 til 2,6 millioner). Dette er «såpenger» som først og fremst utløser kommunale bevilgninger til et bibliotekvesen i distriktene som definitivt skulle trenge mer statlig stimulering for å kunne gi brukerne et anstendig bibliotektilbud.

Stortingsmeldingen om Kompetansereformen

Heller ikke der har bibliotekene fått en oppmerksomhet fra departementet som er i nærheten av det som må til dersom reformen skal bli en reform og ikke bare en justering av en haltende praksis.

Kollegiets arbeidsutvalg er dette:

Lars Hansen Juvik, Nordland fylkesbibliotek (leder)

Lisbeth Tangen, Sør-Trøndelag fylkesbibliotek

Gunhild Aalstad, Oppland fylkesbibliotek

Kristin Storvig, Nord-Trøndelag fylkesbibliotek

Kulturdepartementets budsjett til bibliotekformål 1999

Fylkesbiblioteksjefkollegiet, som har biblioteksjefene ved alle fylkesbibliotekene i Norge som medlemmer, har gått gjennom regjeringens forslag til bevilgning til bibliotekformål for 1999.

Vi har valgt å henlede oppmerksomheten spesielt mot disse sakene:

1. Lokaler og bokbussen

Departementet foreslår en nedskjæring på 4 millioner i forhold til 1998 til bygging m.m. av biblioteklokaler. Dette innebærer en halvering av et beløp som allerede var alt for lavt.

Bevilgningen til bokbussen og til biblioteklokaler er i særklasse den statlige bibliotekbevilgningen som når mest ut til distriktene, og som gir en direkte effekt ved bedring av bibliotektilbudene til den enkelte innbygger. Vi mener derfor at slike statlige bevilgninger burde skjermes for beskjæring. Statlige bevilgninger til dette, sammen med bevilgninger til faglitteratur og fjernlånstjenester, er prioriteringer som vi håper vil få spesiell årvåkenhet i forbindelse med stortingsmeldingen om bibliotek, arkiv og museer som er under produksjon i departementet. Vi har de siste årene sett en gradvis forbedring av biblioteklokalene i mange kommuner, men dersom slike «såpenger» faller bort, vil mange kommuner la være å satse på nye lokaler til bibliotekene.

Fylkesutvalget i Nordland henstilte til Stortinget i sak 185/98 om å øke rammen for tilskudd til nye biblioteklokaler, «i og med at det er et meget stort udekket behov på dette området». Nordland fylke alene hadde en godkjent søknadssum for 1998 på kr 3 918 894 - og fikk da en tildeling som utgjorde 18 % av søknadssummen. Situasjonen er tilsvarende i andre fylkeskommuner.

2. IT-satsing i folkebibliotek

Bevilgningen her er foreslått beskåret fra 5 millioner kroner til 2,6 millioner i 1999.

Som det framgår av en rekke utredninger - blant andre Statssekretærutvalgets rapport om Den norske ITveien «Bit for bit» - er IT i norske folkebibliotek et nødvendig hjelpemiddel for bruk av informasjonsteknologi blant folk flest. Delene av de 5 millionene som har vært brukt til stimulering av IT-satsing i folkebibliotek har gitt gode resultater. Folkebibliotekene må ha tilgang til Internett for seg og sine brukere. De må ha god nok linjekapasitet og godt nok utstyr. Vi har registrert at våre naboland har statlige satsing på faste nettverksforbindelser og oppbygging av IT-teknologi i bibliotekene i størrelsesorden 10-50 millioner.

I Kulturdepartementets IT-plan for kultursektoren slås fast at folkebibliotekene skal «utnytte IT-løsninger slik at ny teknologi gir et vesentlig bidrag til å videreutvikle folkebibliotekene som det sentrale og samlende miljø for kultur- og informasjonsformidling i lokalsamfunnet». Uten en statlig oppfølging blir dette bare ord. Nedbyggingen gir negative signaler i forbindelse med det som har vært oppfattet som en statlig satsing for å fa kommunene til å etablere lokal IT-kompetanse i folkebibliotekene.

Vi er bekymret over det lave nivået på statlige bevilgninger til fengselsbibliotekene, til sør- og lulesamisk bibliotekvirksomhet og til kompetansebibliotekene i Stavanger, Oslo, Trondheim og Steinkjer.

St. meld. nr 42 (1997-98) Kompetansereformen

Fylkesbiblioteksjefkollegiet, som har biblioteksjefene ved alle fylkesbibliotekene i Norge som medlemmer, er opptatt av at departementet ikke sier noe om framtidig tilgang til bibliotekstjenesten for den enkelte som gjennomfører grunnutdanning eller etterutdanning i stortingsmeldingen. Det slås fast at «antall fjernundervisningsstudenter har ført til en sterk belastning og gjort at systemet ikke fungerer tilfredsstillende» (s. 29) uten at det er antydning av løsninger. Prinsippet i NOU 1997 - 25 om folkebibliotekene som lokale forankringspunkter er heller ikke berørt. Bibliotekene som deler av det integrerte utdanningssystemet burde ha blitt bedre tydeliggjort i meldingen.

Det er vår oppfatning at en utdanningsreform ikke kan bli gjennomført uten en sterkere satsing på folkebibliotekene. Det er en realitet at norske kommuner i alt for liten grad har maktet å bygge opp et bibliotekvesen som kan takle dagens og morgendagens utfordringer, særlig ved oppbygging av informasjonsteknologi og annen kompetanse. Vi ser allerede i dag at folk under utdanning utgjør en økende brukergruppe i folkebibliotekene. Utdanningssøkende søker bibliotekstjenesten der de er nærmest tilgjengelig - som oftest nært der de bor. Spesielt når det gjelder tilbudet av faglitteratur er folkebibliotekene sterkt presset, og de fleste er ikke i stand til å tilfredsstillende etterspøreren fra studentene. På dette området er det behov for et statlig løft. Vi har i dag gode støtteordninger for skjønnlitteratur. Skal bibliotekene klare sin rolle i utdanningsreformen, må det også på plass støtteordninger for den del av litteraturen som studentene trenger og etterspør i nettopp folkebibliotekene

Vi håper at stortingsmeldingen om bibliotek (museer og arkiver), som nå er under utforming, vil ta dette alvorlig og knytte forbindelsen mellom folkebibliotek og utdanning med en helt annen grundighet enn det er gjort i denne meldingen. Det er behov for et nasjonalt løft for oppbygging av bibliotekene, og for at nettverket mellom folkebibliotekene og de vitenskapelige og faglige bibliotekene styrkes.

Det er avgjørende for de utdanningssøkende at de får rett til relevante bibliotek- og informasjonstjenester, og at fjernstudenter vurderes kvalitativt på samme måte som de som studerer ved universiteter og høyskoler. Lokale, gode bibliotekstjenester er nødvendige også for folk som bor utenfor sentrale bykommuner dersom de skal kunne delta i utdanningsprosessen. Disse tjenestene er ikke på plass i dag.

7.10.1998

Lisbeth Tangen Gunhild Aalstad Kristin Storvig Lars Hansen Juvik

⇒ spaltelangs

lustrasjoner, egner det seg ypperlig til å selge varer som i hovedsak inneholder tekster. Andre mer mangeartede fysiske produkter, som f.eks. klær, har større problem med å bli markedsført på nettet, ettersom kundene vil ta på og prøve produktet før kjøp. Men selv om nettet kan presentere bok-produktet tilstrekkelig, foretrekker publikum fremdeles bok-formen når teksten skal konsumeres. Skjermen er ikke egnet for langvarig eller mobil lesing. Og den digitale boktavlen er ennå et stykke unna masseproduksjon.

Europeiske Amazon-filialer

Internettbokhandelen Amazon (<http://www.amazon.com>) har utvidet og kommet med europeiske filialer. En britisk filial er å finne på <http://www.amazon.co.uk> og en tysk filial finnes nå på <http://www.amazon.de>. I tillegg til mulighetene dette gir for å kjøpe bøker, gir det oss også databaser over bøker som er i trykken i disse nasjonene.

Libjobs

IFLA har en egen tjeneste på internett for jobb-formidling til bibliotekarer og informasjonsspesialister. Tjenesten er en postliste basert på abonnement. IFLA oppfordrer arbeidsgivere over hele verden til å melde bibliotekar-jobber til lista, ved å sende annonsa til epostadressa libjobs@infoserv.nlc-bnc.ca. Arkiv over alt som er formidlet på denne lista siden august 1995 finnes på vev-adressa <http://infoserv.nlc-bnc.ca/cgi-bin/ifla-lwgate.pl/LIBJOBS/archives/>. For å melde seg på denne postlista sender man en epost til adressa listserv@infoserv.nlc-bnc.ca med meldinga "subscribe LIBJOBS ditt navn". Forøvrig finnes mer informasjon om denne tjenesten på www.ifla.org/II/lists/libjobs.htm.

spaltelangs

Til New Delhi med Det flerspråklige bibliotek

Glimt fra «World Book Fair 7. - 14. February 1998»

*Kirsten Leth Nielsen,
Avdelingsleder
Det flerspråklige bibliotek*

Etter en åtte timer lang flytur fra København landet vi trygt i New Delhi kl. 8.00 indisk tid Torild Berg og jeg, to utsendinger fra Det flerspråklige bibliotek. Torild Berg har spesielt ansvar for de indiske språkene. Målet er å kjøpe inn bøker på våre indiske språk, hindi, urdu, tamil og panjabi, skaffe oss kontakter og få «den indiske kulturen» inn under huden. Utenfor flyplassen står vår indiske forlagskontakt parat til å ønske oss velkommen og kjøre oss til vårt hotell. Byen har ennå ikke helt våknet og det er liten trafikk på veiene. Vel fremme på hotellet stuper vi seng og får oss et par timers søvn før vi tar byen i øyesyn.

Overveldende inntrykk

Kontrasten fra morgenstillheten er enorm. I det vi åpner døren fra hotellet slår støyen mot oss. Biler, trehjulede taxiscootere, sykkelrickshawer, eldgamle busser, en enkelt okse og menneskemengder tilsvarende Karl Johan på 17. mai myldrer om hverandre i en kakofoni av bilhorn. Luftfuktigheten er høy og luften stinn av forurensing. Vi har kommet til New Delhi!

Overveldet begynner vi oss opp gaten og svinger inn til venstre. Her møter oss et nytt syn. Hus i to - tre etasjer, falleferdige og tildels nedrevne omgir oss på begge sider av en smal, utrolig skitten gate. Alle husene er bebodd. I første etasje drives forretninger - her finnes bilverksteder, gatekjøkkener i ordets bokstavelige forstand og «gårdsbruk» med kyr og geiter om hverandre. Vi har kommet inn i Old Delhi - den gamle bydel som stort sett bare huser muslimer.

Med øyne så store som tekopper suger vi inn alle inntrykkene. Vi skiller oss selvfølgelig tydelig ut og blir møtt med vennlig nysgjerrighet. For enden av gaten ligger en liten moské der et større muslimsk bryllup går av stabelen. Store mengder festkleddede mennesker danser og synger, et orkester spiller og brudgommen kommer

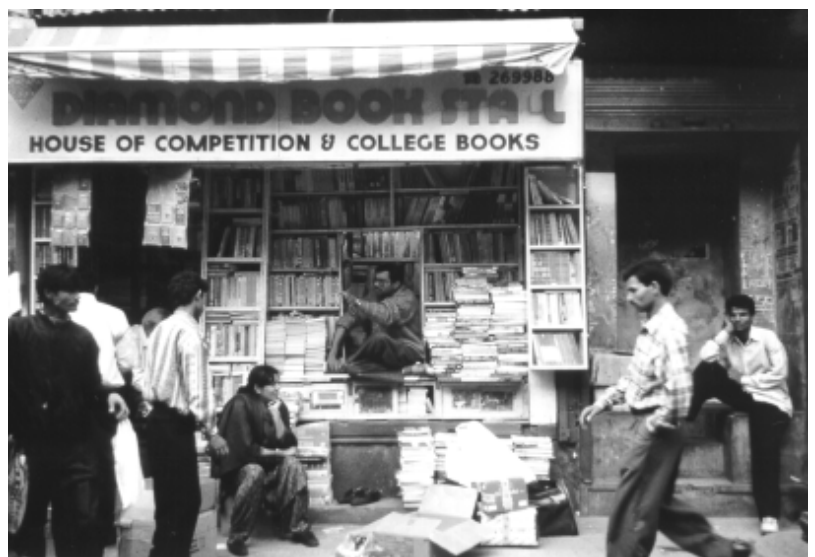
ridende på en hest, pyntet med blomster og fargerike gevanter.

Overveldet rusler vi tilbake til hotellet. Våre hjerter er i løpet av noen få timer og for alltid tapt for dette kontrastenes land. Det viser seg at vi har vært så heldige å få et hotell som ligger helt på grensen mellom Old Delhi, den gamle bydel der muslimene bor, og New Delhi, den nyere bydelen med brede avenyer dominert av hinduer.

Forlagsvirksomhet

India er de store tallenes land. Befolkningen er på om lag en milliard. Landet kommer på tredjeplass i verdenssammenheng når det gjelder årlige bokutgivelser på engelsk, bare overgått av USA og Storbritannia. Nærmere 50.000 titler gis det ut hvert år, fordelt på ca. 20.000 engelskspråklige titler og resten på flere av Indias mange språk.

Utfordringene er store for forlagsvirksomheten. Landet har 18 offisielle språk fordelt på flere forskjellige alfabeter samt over 1600 forskjellige språk og dialekter. Landet vrirler av forlag av varierende størrelse og med forskjellige språk som ansvarsområde. Omløpshastigheten er stor. De fleste titler gis ut i opplag på 500 - 1000 eksemplarer. Bare de mest populære trykkes opp i

Folkelivet var yrende i Old Delhi. Bokhandleren har plassert seg selv i sentrum og har god kontroll over situasjonen. (Foto: Kirsten Leth Nielsen)

størrelsesordenen 10.000 eller flere. Til gjengjeld kan det ofte forekomme nyttinger av gamle titler.

Bøkernes utstyr og papirkvalitet tåler ikke helt sammenligning med våre vestlige bokutgivelser. Det er langt mellom fargeillustrasjonene og de fleste bøker er i det hele tatt sparsomt illustrert. Papirkvaliteten er til dels meget dårlig og fuktig klima og dårlige lagringsmuligheter gjør ikke forholdene bedre. Bøker med fillete sider, fuktskjolder og rustne stifter er ikke uvanlig - i tillegg til en ofte ubestemmelig lukt av røkelse og mugg. Vi har registret dette hjemme i Norge når vi har mottatt bokpakker. Nå forstår vi hvorfor det er slik.

Støv og høy luftfuktighet

Alt er som sagt stort og voldsomt i India. Det er mennesker over alt og de bor og lever over alt - i luksushus til flere millioner, i små leiligheter, i gamle ruiner, i telt og på gaten - hver minste lille krok er «opp-tatt» av en inder. Omgitt av støv, en enorm høy luftfuktighet og en forurensing som sier spar to til det meste. Slik også med bøkene - de stables og pakkes på alle mulige og umulige steder og får etterhvert et utseende deretter.

Vår forlagskontakt Star Publication holder til i et stort «kjeller-lokale» i et av byen forretningsstrøk. Førsteintrykket er overveldende. Lokalet er tettpakket med bøker fra gulv til tak. I tillegg er det store bokstaber overalt på gulvet og bak hver stabel sitter en medarbeider og pakker eller sorterer bøker. Her er det minst 20 ansatte tilstede til enhver tid. Vi blir varmt mottatt av sjefen Amar Nath Varma. Etter å ha forsikret seg om at vi er fornøyd med hotellet og ellers er kommet godt frem blir vi invitert hjem til middag om kvelden. Deretter begynner planleggingen av besøk til bokmessen og arbeidet med å få en oversikt over hvilke bøker som kan skaffes.

Bokmessen

Bokmessens åpningsprogram foregår på en amfiscene rett ved siden av messehallene. På scenen sitter det minst ti mennesker ved et langbord. Solen skinner fra en skyfri himmel, bare luftforurensingen legger en demper på den. Vi håper i vårt stille sinn at det bare er en eller to av de som sitter ved bordet som skal si noe. Slik går det ikke - etter pliktoppfyllende å ha sittet og hørt på to innlegg lister vi oss forsiktig bort. Det har gått et par timer og vi er ganske overopphet. Etter å ha fått i oss litt væske setter vi kursen mot messehallene.

Det er som sagt først og fremst bøker på de indiske språkene hindi, urdu, tamil og panjabi vi er på jakt etter på bokmessen. Vi er heldige. Messeområdet er stort, men alle de indiske språk er samlet i en hall. Hallen skiller seg ut fra de andre haller der først og fremst litteratur på engelske er representert. Den blir på en måte et India i miniatyr. Det vrirler med mennesker og det er

Bøker i stabler og mennesker høyt og lavt. Fra Star Publications showroom. (Foto: Kirsten Leth Nielsen)

bøker overalt - stablet på gulvet, lagt i bunker og en sjelden gang - sirlig oppstillet på en utstillingshylle.

Takk og pris for at vi har med oss Astri Gosh, vår språkkonsulent. Hun manøvrer oss rundt fra stand til stand. Forhandlere av panjabilitteratur har samlet seg i et område. Torild stuper inn i bokmassen og sammen med Astrid begynner bokvalget. Forhandlerne - gudslige sikker med store skjegg og like store turbaner samler seg rundt Torild - dypt fascinert, både av hennes person og hennes iver etter å kjøpe bøker. Vennlige og imøtekommende som alle vi har møtt hittil.

Men - bokkjøp på kreditt er totalt utelukket overalt, selv ikke våre kjøpefullmakter med Liv Sæterens underskrift og diverse stempler fra Deichmanske bibliotek klarer å overbevise dem om at vi selvfølgelig skal betale for bøkene. Godt nok er vi gode kjøpere og vi ser tilforlætelige ut, men Vår forlagskontakt Star publication redder oss ut av knipen. Avtalen blir at vi plukker bøker der vi finner dem og han sørger for at bøkene blir betalt kontant og sendt til oss sammen med bøker vi har plukket ut hos ham.

Deretter går turen videre til en stor stand med religiøs litteratur. Torild og jeg blir stående helt fascinerte - her er det koraner og bønnebøker i alle mulige størrelser, fasonger og farger. Det glitrer i gull og sølv og sterke farger og noen av koranene er pent og sirlig lagt inn i et omslag lukket med glidelås. Her er det ikke støv, skjoldet papir og rot i hyllene! Det tar lang tid å velge de bøker ut som vi trenger til en utstilling hjemme i Norge.

Internasjonal messe - med sterk indisk slagside!

Våre forhåpninger om å knytte kontakter med forlag fra land som Thailand, Japan, Kina og Filippinene blir ikke helt oppfylt. Messen er først og fremst en indisk bokmesse. Men vi får da

⇒ s. 14

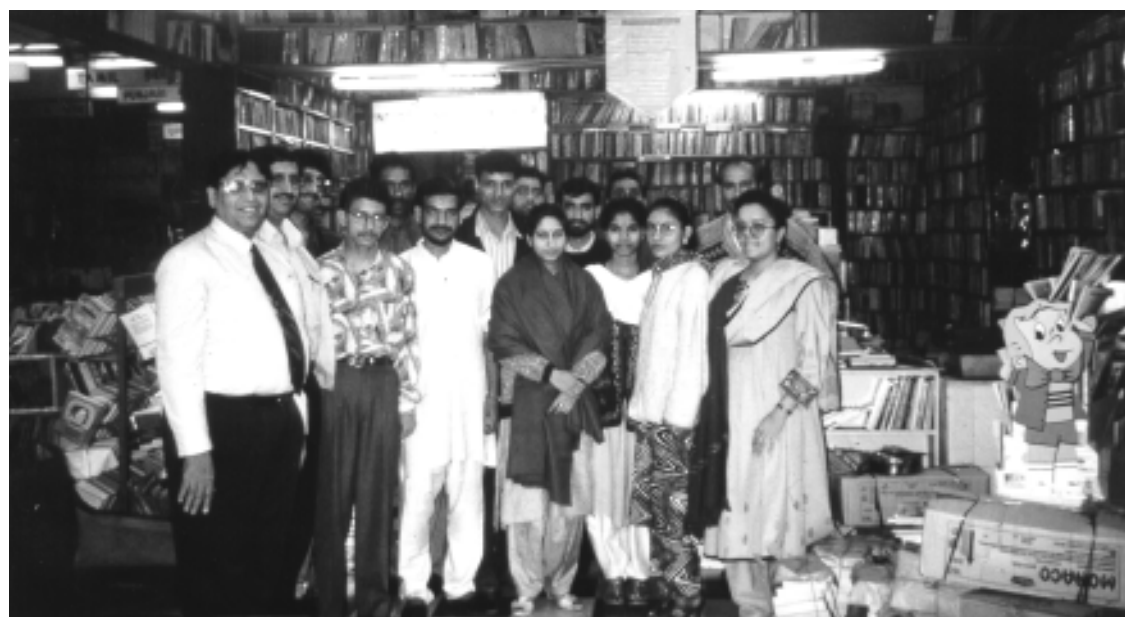
noen tips med oss hjem. Den største skuffelsen er Pakistans totale fravær. Vi var klar over på forhånd at kontakten mellom de to landene ikke akkurat er hjertelig, men hadde likevel ikke ventet at konflikten mellom landene hadde slike konsekvenser.

Bøker på urdu utgitt i India er ikke helt det samme som bøker på urdu utgitt i Pakistan. Kvaliteten på bøker gitt ut i Pakistan er noe bedre enn de indiske utgivelser - det er lengre mellom de fillete eksemplarer. Men viktigst av alt, urduspråklig litteratur utgitt i India kan ha et stort innslag av hindi-ord, noe som gjør den vanskeligere å lese, spesielt for barn som er vokst opp i Norge. Vi får likevel kjøpt inn en del bøker på urdu, men ikke knyttet de kontakter vi hadde håpet på.

Indisk bokbransje og IT

Vi er heldige å bli invitert til et seminar arrangert av USAs informasjonstjeneste i Delhi og Den indiske forleggerforening. Temaet er publisering ved hjelp av moderne teknologi. Det er på en måte som å gå fem til ti år tilbake i tid. I salen sitter en hel gjeng middelaldrende menn - det oser skepsis ut av hver pore - kan det være noe å hente for oss her? Vi får vårt inntrykk fra bokmessen bekreftet. Det er ikke mange indiske forleggere som benytter en datamaskin i sitt daglige arbeid. På messen så vi bare dataverktøy ved de utenlandske standene.

Skepsisen er nok på mange måter berettiget. Problemene for India er mange. Hvordan skal man f.eks. takle de mange språk og alfabeter. Det største umiddelbare problem er imidlertid strømforsyningen. Den er helt upålitelig - noen ganger på og noen ganger av, uten noen form for forvarsel. Skepsisen blir ikke mindre av at demonstrasjonsutstyret ikke fungerer. De mange engasjerte innlegg og vyer fra amerikanske forleggere og IT-folk faller på teknologiens sårbarhet. Seminaret er likevel interessant og vi hører siste nytt fra USA! Det skal bli spennende å følge

Staben ved forlaget Star Publications i sitt «kjellerlokale» i et av New Delhis forretningsstrøk. Forlagets sjef Mr. Varma til venstre. (Foto: Kirsten Leth Nielsen)

med i IT-utviklingen i India. Overføring av amerikanske erfaringer på godt og ondt kan bli en stor hjelp i dette arbeid.

Tynne og uinnbundne barnebøker

Childrens Book Trust og Shankar's International Dolls Museum Barnebøker er et av våre høyt prioriterte områder. Vi er så heldige at vi har etablert en kontakt med Manorama Jafa i Children's Book Trust i Delhi - en institusjon som svarer til Norsk barnebokinstitutt - før vi reiste. Manorama Jafa tar godt imot oss. Ivrig viser hun oss rundt i huset. Her er det orden i sakene. I bokhandelen står bøkene utstilt på hyller og det er god plass.

Den store forskjellen på norsk og indisk barnebokproduksjon blir veldig tydelig. Indiske barnebøker er tynne små «lefses» og sjelden eller aldri innbundet. De er i høy grad forbruksvarer, ikke beregnet på mange utlån og oppstilling i bibliotekhyller. Vi besøker også instituttets bibliotek. Igjen er det som å komme mange år tilbake i tid. Det er helt stille i biblioteket. Ved «skranken» sitter en person og skriver ved en skrivemaskin av en årgang som for lengst er havnet på teknisk museum i Norge. Kortkatalogen brukes flittig og utlånsystemet minner om vårt FE-system. Veggene er prydet med barnetegninger fra hele verden. Hvert år utpekes vinneren i en verdensomspennende tegnekonkurranse for barn her.

Dukkemuseum

Shankar's International Dolls Museum holder til i samme bygning og Manorama tilbyr oss en omvisning som vi tar imot. Det angrer vi ikke på! Dette er en av verdens største dukkemuseer, med dukker fra hele verden. Vi finner en pen stor samling av norske dukker og Kirsten «finner» sin gamle celluloid-dukke i en av de mange samlinger. Men aller mest spennende er samlingen av dukker fra Indias mange delstater. Samlingen illustrerer mangfoldet og bredden i den indiske befolkning.

Til slutt blir vi vist ned i dukkeverkstedet der tre personer jobber med å lage nye dukker. Alle dukkene lages for hånd og klærne sys ved hjelp av en gammel Singer symaskin av den typen mange av oss har stående på loftet. Museet eksporterer dukker til museer og andre interessert over hele verden. Før vi forlater verkstedet er vi blitt de lykkelige eiere av henholdsvis en hindi mann og kone og et muslimsk par fra Delhi. Bedre souvenir kan vi ikke få.

Manorama Jafa er også hovedansvarlig for 26th

IBBY Congress i New Delhi 20.-24. september 1998. Hun argumenterer ivrig for å få oss til å melde oss som deltakere.

Kongressens hovedtema er fred gjennom barne bøker. «Story Telling» om temaet fred vil være et av innslagene som nok vil interessere norske deltakere. H. C. Andersen-prisen skal deles ut i løpet av uken og fremforalt - det skal vises en utstilling av bøker fra Panchatantra - verdens første samling av barnefortellinger.

Panchatantra

Panchatantra består av fem bøker og regnes for verdens eldste samling av «barnefortellinger». Opprinnelseslandet er India, tekstene skrevet på sanskrit. Nøyaktig tidspunkt for når de oppstod er uklart. Man antar et sted mellom 1200 f. Kr. og 300 e. Kr. Forskning har vist at historier fra Panchatantra har vandret over hele verden. Over 200 versjoner er registrert på mer enn 50 forskjellige språk. Mange av Vestens eventyr og fortellinger kan føres tilbake til Panchatantra, bl.a. flere av Æsops fabler.

Fra kunnskap til kompetanse

Torild har jobbet mange år ved Det flerspråklige bibliotek og har lang erfaring med arbeidet. Kirsten har vært på avdelingen i to år og begynner etterhvert å få tak på fagområdet. Begge har vi lest en del om Asia og om India spesielt. Både skjønnlitteratur og faglitteratur. Ikke minst før vi reiste pløyet vi gjennom diverse reiseguides og synes at vi ble litt klokere.

Likevel kan den kunnskap vi har ervervet oss gjennom bøker og daglig arbeid i Norge ikke måle seg med nytten av de erfaringer vi gjorde og det vi så og opplevde på reisen. Vår kunnskap og tidligere erfaringer sammen med turen til India er blitt til kompetanse. Før ante vi noe om livet i India, nå «vet» vi litt om hvordan det er. Og likevel har vi bare sett og opplevd en bitte, bitte liten flik! Det er helt klart - vi må tilbake og se noe av alt det vi ikke fikk med oss.

Tips for lesning om Delhi/India:

Rohinton Mistry:

A fine Balance

(også oversatt til norsk).

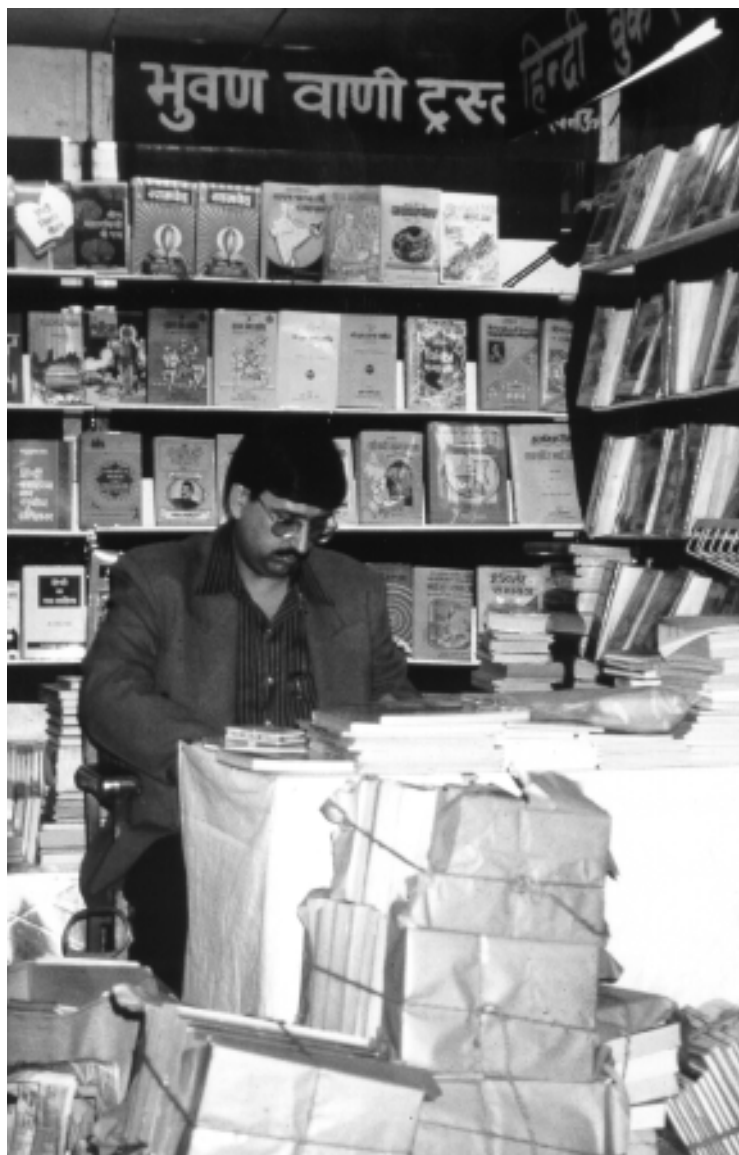
Denne boka opplevde vi som den absolutt beste «guide» for storbyliv i India. Romanens handlingen er lagt til en ikke navngitt storby i India rundt 1975. Boka gir et glimrende innblikk i kontrastenes India og storbylivets harde virkelighet for de som havner nederst på stigen.

Gitanjali Kolanad:

Kulture chock! India

A Guide to Customs and Etiquette

Dette er førstehjelp for forretningsfolk, turister og kulturinteresserte som ønsker å unngå de største tabber under opphold i India. Boka er underholdende og nyttig å lese, med tips

Star Publications stand på bokmessen. Sønnen Anil Varma var travelt opptatt under hele messen. (Foto: Kirsten Leth Nielsen.)

som strekker seg fra korrekt påkledning i forskjellige sosial situasjoner til hvordan handle møbler av syklende møbelhandlere.

Hugh Finlay:

Delhi a Lonely Planet City Guide. 1996

Boka gir en detaljert beskrivelse av Delhis severdigheter, basarer, hoteller og restauranter. Den har dessuten flere gode tips om «vandrerturer» i Old Delhi. Også tips om hvordan handle uten å betale all for høy overpris og hvordan unngå å komme opp i de helt store problemer. Takket være denne guiden klarte vi å styre under flere vennlige forsøk på å lure oss.

Hva er Det flerspråklige bibliotek?

*Intervju med Kirsten Leth Nielsen,
Avdelingsleder ved Det flerspråklige bibliotek*

Det er opp gjennom årene brukt mange betegnelser på den avdelinga på Deichmanske bibliotek som har bøker på panjabi, tamil, persisk, arabisk, m.m. Men den heter ikke innvandrersavdelinga, fremmedspråkavdelinga eller utlendingsavdelinga. Det korrekte navnet - på norsk - er Det flerspråklige bibliotek. Vi har tatt en prat med avdelingsleder Kirsten Leth Nielsen.

- Har Deichman råd til å tilby et flerspråklig bibliotek som hele nasjonen nyter godt av?

- Det er riktig nok Deichmanske bibliotek i Oslo som driver virksomheten. Men tjenestene til Det flerspråklige bibliotek (DFB) er delvis statlig og delvis kommunalt finansiert. Statstilskuddet utgjør cirka 75 prosent av budsjettet.

- Når startet virksomheten?

- Avdelingen ble opprettet i 1983, med en forløper helt tilbake til 1975. Da var det Deichmanske bibliotek som kjøpte inn litteratur til Oslos innvandrere. Vi er nå landets kompetansebibliotek på bibliotek tjenester for språklige minoriteter.

- Hvilke tjenester er det dere yter?

- Biblioteket har tre kjerneområder. For det første driver vi innkjøp av bøker og annet materiell på for tiden 37 forskjellige språk. For det andre er vi nasjonal fjernlånssentral for litteratur til

språklige minoriteter. Og for det tredje har vi en veiledningsfunksjon overfor landets bibliotek i spørsmål som angår alle typer bibliotekstjenester til minoritetspråklige grupper.

- Hva er målgruppene deres?

- Fylkesbibliotek, folkebibliotek, skolebibliotek og andre relevante institusjoner som f.eks. sykehusbibliotek, fengselsbibliotek og asylmottak. Dette er primærmålgruppene våre. Som sluttbrukere er flyktninger og innvandrere de viktigste målgruppene. Og vi betjener hele landet.

- Hvordan kan dere greie å ha kompetanse på slike tjenester?

- Avdelingens fagområde krever spesialkompetanse. Blant annet språk og kulturkunnskaper som det vil være vanskelig å finne samlet andre steder i landet. Det faste personalet og våre timeengasjerte språkkonsulenter representerer tilsammen 25 forskjellige nasjonaliteter!

- Hvordan har virksomheten utviklet seg ved Det flerspråklige bibliotek?

- Vi har hatt en jevn økning i aktivitetsnivået siden 1990. Etter spørslene etter alle våre kjernetjenester har økt. For eksempel har fjernlånet økt med ca. 74 %. I år har vi hatt en ekstra sterk økning i utlånet, på ca. 20 %. Dette skyldes sannsynligvis økningen av asyløkere som har kommet til landet. Vi merker at antall asylmottak har økt fra 20 til 60 mottak i løpet av første halvår.

Aksjon tXt

Forskjellige undersøkelser har vist at boklesing, bibliotekutlån og leseevne går tilbake. Dette er særlig merkbart i aldersgruppa 11 - 16 år, og spesielt blant gutter. Flere instanser innen bokbransje, forlag, forfattere og bibliotek har på denne bakgrunn gått sammen om et fjerårig prosjekt - "Prosjekt Les!" I dette prosjektet satses det på å få oppmerksomhet blant de unge, og vekke interesse for bøker og boklesing. Prosjektet vil legge til rette, koordinere og bidra til en landsomfattende aksjonsperiode hvert år. I år tok kampanjen utgangspunkt i to parallelle forfatterturnéer. Den offisielle åpninga skjedde under Statens bibliotektilsyns høstkonferanse i Arendal 15. oktober. Turnéen besøker 37 byer og tettsteder fram til 15. november.

Bokstafett

I forbindelse med "Prosjekt Les!"-kampanjen og den tilhørende forfatterturnéen i høst, arrangeres det en bokstafett. Ungdom fra turnéens stoppesteder skriver hvert sitt kapittel i genren fantasy i en egen bok. Kapitlene blir lagt ut på verdensveven slik at de blir tilgjengelige for neste skrivegruppe samme dag. Forfatteren Torbjørn Moen forfattet det første kapittelet i bokstafetten fra Arendal. Handlinga går for seg i framtida. Målet er å utgi boka når turnéen er over. Adressa til boka er <http://www.hordaland/folkebibl.no/les>. Nettsida er organisert som et Norgeskart, der alle stoppestedene på de to forfatterturnéene i høst vil stå avmerket. På disse sidene vil du finne nyheter, stoff om stafetten, om forfatterne, boktips og muligheter for å legge inn egne meninger.

Kilder til besvær

Cathrine Almaas
Bibliotekar og bokhandler

Bak i de fleste fagbøker, og av og til i skjønnlitteraturen finner man de obligatoriske sider med kildehenvisning. Kildehenvisninger er liksom bokens sannhetskommisjon, det er her forfatteren må stå til rette for hva han har klart å skape ut av sin egen kreativitet, og hva han har rappa fra andre. Ikke at det er en uhederlig handling, de fleste mennesker må ha ett eller annet utgangspunkt å jobbe videre med, det er få forunt å starte som Adam.

Kilder er også stedet hvor man kan henvise til storheter og kloke mennesker som støtter opp om dine egne vel begrunnede argumenter eller som bygger opp under ditt eget resonnement. Disse sidene som står bakerst i boka er som en sjuende far i huset, de gir autoritet og har en iboende troverdighet i seg.

Derfor blir verden veldig usammenhengende og lite systematisk når man får høre at noen tuller, ja til og med lyver på seg kildehenvisninger. Saken gjelder krimforfatteren Crichton som i en av sine bøker henviser til en norsk professor, som aldri har verken levd eller åndet i Norge eller noe annet sted, for den saks skyld.

Nå er dette en fiksjonsforfatter, og Crichton lever faktisk av å finne på

ting, jo flinkere han er til å skrøne, jo større troverdighet skaper han. Med andre ord, dette er faktisk et litterært virkemiddel fra forfatterens side. Men allikevel klarer dette å sette i gang en tankeprosess.

Hvordan forholder vi oss til ulike kilder, og ulike typer medier? For eksempel er Internett et vanskelig sted å sjekke kildehenvisninger og bakgrunnsmateriale, her har en demokratisering av informasjon også skapt et høyt støynivå slik at det kan være vanskelig å finne det seriøse i mylderet av private hjemmesider. Man må kunne skille skitt og kanel på et profesjonelt nivå for å unngå altfor mye træl.

Enkelte aviser har man etter hvert fått et ganske skjevt blikk til, det kan hende at det som står der har seriøse kilder, men av og til kan det motsatte også være tilfelle. Dessuten har mye av journalistens såkalte «vinkling» tatt en annen vei enn hva man som egentlig var utgangspunktet.

Bøker står ofte i en særstilling, vi er vant til at noteapparat og kildehenvisninger skal fungere. Som bibliotekar er faktisk dette en sterk del av vår profesjon, kildehenvisninger og noteapparat er noe vi bruker i vårt daglige arbeid. Vi er avhengig av at dette fungere, og vi ser ikke med blide øyne på sånne som Chricton som jukser.

Nå er ikke akkurat dette noen stor sak, som jeg har nevnt før. Men med introduksjonen av andre typer media er det kanskje noe man bør tenke over.

Almaas

Bibliotekar Skarstein i gang som NTNU-direktør

Fra 1. august overtok Vigdis Moe Skarstein som universitetsdirektør ved NTNU i Trondheim. Hun er godt kjent i bibliotekretser som tidligere biblioteksjef i Trondheim, deretter kultursjef i Trondheim, og nå sist bibliotekdirektør ved NTNU. Når en dyktig leder som Vigdis Moe Skarstein blir spurt av NTNUs "Universitetsavisa" om å nevne en viktig lederegenskap, er det grunn til å merke seg svaret: "Tydelighet. Jeg tror det er viktig at man vet hvor man har hverandre, lytter og har dialog. Dessuten er det viktig å stimulere til trygghet. Det er lov til å være uenig, og det er lov til å gjøre feil. Samtidig må man vite når diskusjonen er avsluttet, og respektere at beslutninger blir tatt. Jeg tror også at det er viktig å stille krav til folk. Å unnlate det, er å fornærme folk. Ansatte som det stilles krav til og som får et selvstendig ansvar, vokser ofte på det, og det føles garantert mer tilfredsstillende å jobbe", sier hun til Universitetsavisa. Vigdis Moe Skarstein sitter for tida også som nestleder i NRKs styre og som nestleder i den regjeringsoppnevnte Ytringsfrihetskommisjonen. I tillegg bedriver hun jevnlig litteraturanmeldelser i Adresseavisa. Selv om NTNU-direktøren dynges ned av saksdokumenter, forsikrer hun at skjønnlitteraturen fortsatt har en betydelig plass i hennes tilværelse.

Program-objekt-bibliotekarer?

I sin faste spalte i Computerworld skriver Peter Hidas i oktober om "Programmering med legoklosser". Det dreier seg om såkalt objekt-orientert programmering, en metode for programmering basert på at sett med instruksjoner går igjen fra program til program. Disse settene kalles objekter, eller komponenter, og kan settes sammen som byggeklosser for å konstruere hele program. Kunsten å skrive objekt-orienterte programmer innebærer å dele et problem opp i et passende antall klasser, skriver Hidas. Et sett med objekter som er egnet til å løse et problem, kalles gjerne et klassebibliotek, noe som begynner å bli salgsvare. Men det er vanskelig å holde oversikt over de mange tusen objektene. Hidas skriver videre: "En parallell er et bokbibliotek: Det er ikke nok å kjøpe inn hundretusen bind, det skal også finnes en stab av kompetente personer til å klassifisere og håndtere dem, gi råd og informere. Erfaringen tilsier at en komponent må gjenbrukes 3-5 ganger innen kostnadene med å utvikle og forvalte den er innjent. Hemmelige komponenter gjør liten nytte, kurser må holdes, spørsmål må besvares. Bare en av tre bedrifter som har tatt i bruk objekt-orientert programmering har ansatt "bibliotekarer", og dermed får de liten effekt ut av sine grunninvesteringer."

NYTTIG ALMANAKK

NBFs almanakk for 1999 foreligger nå!

Den er praktisk utformet med falsert årsplanlegger bak i boka, og med oversiktskalender både for 1999 og 2000. I tillegg er det 47 tekstsider med opplysninger om NBFs styringsorgan, vedtekter, virkeplan for 1998-2000, samt kontingentsatser. I almanakken finnes også informasjon om organisasjoner for bibliotekansatte, norske

bibliotekmyndigheter og -institusjoner, bibliotekloven, adresseliste over fylkesbibliotek, bibliotek ved universitet og høyskoler, foruten andre aktuelle adresser. Du vil også finne nøkkeltall for de norske bibliotekene.

Kalenderen har burgunderfarget imitert skinnomslag med messinghjørner og gulltrykk.

Format: 16 x 8,5 cm.

De som har NBF-almanakken fra tidligere år, kan kjøpe almanakken uten omslag. Det er også utarbeidet et adresse- og telefonregister til eget bruk som passer til omslaget. Registeret må bestilles separat.

Almanakken vil kunne gi nyttig informasjon og lette det daglige arbeidet for både bibliotekansatte og tillitsvalgte.

Vi kan også tilby A-plan i burgunder skinnimitasjon med NBFs logo.

Format A6, 19 x 14 cm. som inneholder årssett Time i lynlåspose med NBFs sider som er hullet for A-plan.

Årssettet med NBFs sider kan kjøpes separat for de som har A-plan fra før.

Almanakkene blir sendt ut november/desember.

Skriftlig bestilling sendes: Norsk Bibliotekforening, Malerhaugvn. 20, 0661 Oslo eller Telefaks nr. 22 67 23 68, E-post : nbf@bibsentr.no

Navn:

Adr.:

Antall

Pris

-----	NBFs almanakk med omslag	kr. 80,-
-----	Kun almanakk	kr. 70,-
-----	Adr./tlf.reg.	kr. 10,-
-----	NBFs A-plan A6	
	format med årssett /NBFs sider	kr. 150,-
-----	Bare årssett / NBFs sider	kr. 75,-
-----	Adr./ telefonregister	kr. 20,-
	23% mva. og porto kommer i tillegg.	

dato

underskrift

KULTURETATEN

AVDELINGSBIBLIOTEKAR

Ved Porsgrunn bibliotek, hovedbiblioteket, er det ledig- **1/1 stilling som bibliotekar, fra 01.01.99.**

Arbeidsområdet er rettet mot lånegrupper med behov for spesiell tilretteleggelse av bibliotektilbudet, så som psykisk og fysisk funksjonshemmede, eldre og innvandrere. Stillingen er tillagt arbeidsoppgaver med Boken kommer-tjenesten og ordinære veiledningsvakter. Biblioteket bruker edb-systemet Bibliofil.

Det kreves eksamen fra Høgskolen i Oslo, avd. for journalistikk, informasjon og bibliotekfag eller tilsvarende bibliotekfaglig utdanning. Vi søker en person som har relevant praksis, som har en fleksibel innstilling til arbeidsoppgaver, har evne til å skape dialog og samarbeid, og som kan arbeide kreativt, målrettet og selvstendig. Vi tilbyr en interessant og variert jobb i samarbeid med bibliotekets øvrige avdelinger, kulturetaten i kommunen og div. organisasjoner.

Lønn: st.kode 7027, avd.bibliotekar, l.tr.28. Stillingen er for tiden direkte underlagt biblioteksjefen. Bibliotekets organisering er under vurdering, og organisatorisk og geografisk plassering og arbeidsoppgaver kan derfor endres. Vanlige kommunale ansettelsesforhold gjelder. Nærmere opplysninger om stillingen fås v/henv. til biblioteksjef Margit Kiland, tlf. 35 54 71 70. Fullstendig søknad vedlagt kopi av vitnemål og attester sendes Porsgrunn bibliotek, Biblioteksjefen, Floodsgt. 1, 909 Porsgrunn **innen 27.november 1998.**

Sandnes kommune Kulturetaten

AVDELINGSBIBLIOTEKAR KATALOG

Ved Sandnes bibliotek er det ledig stilling som avdelingsbibliotekar for katalogavdelingen. Stillingen omfatter ansvar for katalogavdelingen, samt vakt- og referansearbeid.

Stillingen byr på store utfordringer i forbindelse med at biblioteket våren 1999 skal ta i bruk nytt edb-system og at Sandnes bibliotek får nye lokaler høsten 1999 (3600 m²). Resultatmål for nytt bibliotek er 400.000 besøkende og 350.000 utlån.

Kvalifikasjonskrav: Eksamen fra Høgskolen i Oslo, avd. for journalistikk, bibliotek- og informasjonsfag. Stillingen er lønnet i st. kode 7027 avd.leder bibliotekar, lønnstrinn 34 (p.t. kr 249.000 pr år).

Ansettelsen skjer i Sandnes kommune - på de lønns- og arbeidsvilkår som fremgår av gjeldende lover, reglement og tariffavtaler. Det trekkes 2% av brutto lønn til kommunens pensjonsordning.

Nærmere opplysninger om stillingen fås ved henvendelse til biblioteksjef Jan Sveinsvoll, tlf.: 51 68 37 50. Søknad med vitnemål og attester sendes til Sandnes bibliotek, postboks 218, 4301 Sandnes **innen 18. november 1998.**

DIK-dagen

Vårt svenske søsterforbund DIK-förbundet har hvert år en egen dag med seminar og debatter på fagområdene som DIKs medlemmer jobber innenfor. I år er DIK-dagen 4. desember og arrangementene er lagt til Stockholm. Tema for dagen er "Globalisering, globalisering på nettet og i litteraturen. / Demokrati- og yttrandefrihetsfrågan, nationalism og identitet. / PR som kommunikasjonsverktøy ...". Det innledende seminaret har tittelen "Livet på nettet", med Bo Dahlbom som innleder. Han er dosent i teoretisk filosofi og professor i informatikk ved Handelshögskolan i Göteborg. Temaet han skal snakke om blir utdypet slik: "Om livet i en värld av tjänstefiering, nätverkande, mobilisering, globalisering, urbanisering og dualisering, på den globala, elektroniska marknad som snart dominerar vardagsliv, samhällsliv og affärsliv - en mediavärld av möten, fjärran från industrivärldens fabriker."

DIKs "korta-jobb pool"

I over ett år har vårt svenske søsterforbund DIK-förbundet hatt en tjeneste for formidling av korttidsjobber. De har på denne tiden formidlet 130 oppdrag. Arbeidssøkende medlemmer av forbundet kan være med i "DIKs korta-jobb pool". Arbeidsgivere kan bruke poolen for akutte personalbehov, vikariat, o.l. Jobbene som formidles kan være på inntil 6 måneder. Akkurat nå melder DIK at det er mangel på bibliotekarer i de store byene Stockholm, Göteborg og Malmö.

Svensk referanse-prosjekt på internett

Fra 1. september har åtte svenske bibliotek slått seg sammen i et prosjekt for å utvikle sitt informasjonsarbeid, samarbeide og bli mer tilgjengelige for allmenheten gjennom å bruke internett. Det er nå mulig å "besøke" bibliotekenes informasjonsranke via internett i prosjektet "Bibliotekarien i salongen". Vevadressa er <http://www.dds.se/bibl/fraga.htm>. Publikum skal via internett kunne stille de samme spørsmål som ellers stilles av de som besøker sitt bibliotek. Svaret leveres via epost eller fax. Gradvis blir det bygd opp en søkbar database, der publikum kan søke blant tidligere stilte spørsmål og svar. Denne databasen blir gjort tilgjengelig i løpet av høsten. Det er Hallands Länsbibliotek sammen med folkebibliotekene i Huddinge, Järfälla, Lidingö, Luleå, Mölndal, Nacka og Örebro som deltar i prosjektet.

Generalforsamling i danske BF

7. - 8. november 1998 avholdes det danske Bibliotekarforbundets generalforsamling. I år er møtet i Horsens. Generalforsamlingen er BFs øverste organ, og møtet går over to dager - lørdag og søndag. Generalforsamlingen er åpen for alle medlemmer av danske BF. Forbundet dekker utgifter til overnatting og måltider for samtlige medlemmer som møter opp, mens bare de tillitsvalgte får dekket reiseutgifter. Generalforsamlingene er nå annethvert år, mens de det mellomliggende år har en faglig konferanse. Generalforsamlingen behandler alle de sedvanlige sakene, som beretning, regnskap, m.m.

Hvorfor gå over bekken etter vann?

Vi leverer norske og utenlandske bøker, tidsskrifter, gråsonepublikasjoner og andre informasjonsprodukter. Vi tilbyr:

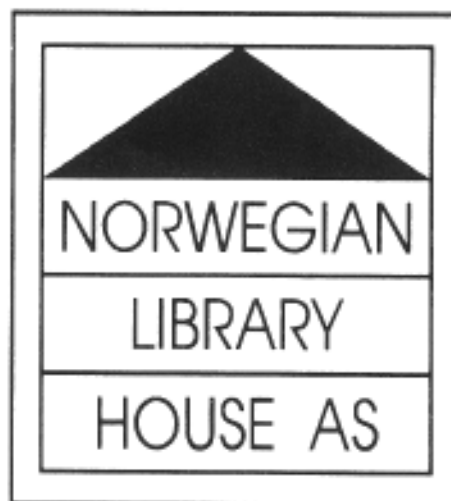
- Riktige priser
- Effektive rutiner
- Oversiktlige statusrapporter
- Personlig oppfølging

Større kunder tilbys svært fordelaktige betingelser, med reelle rabatter på utenlandske priser.

Ta kontakt -- vi sender gjerne en oversikt over våre tjenester.

Norwegian Library House AS

Postboks 118 Tåsen
0801 Oslo
Telefon 22 95 27 42
Telefax 22 95 03 25

Library Supply på norsk

BIBLIOTEKARFORBUNDET

INNMELDINGS-SKJEMA

Navn	_____	Født	_____
Adresse	_____	Tlf.	_____
_____	_____	_____	_____
Postnr.	_____	Poststed	_____
_____	_____	_____	_____
Yrkesaktiv	☐	Godkj. Bibliotekareksamen (År)	_____
Student	☐	_____	_____
Ikke yrkesaktiv	☐	_____	_____
Arb. giver	_____	Sektor (Komm/Stat/Fylke/Priv)	_____
Adresse	_____	Tlf.	_____
_____	_____	Faks.	_____
Postnr.	_____	Poststed	_____
_____	_____	_____	_____
Stilling	_____	Ansiennitet fra	_____
_____	_____	_____	_____
Stillingskode	_____	Lønnstrinn	_____
_____	_____	Stillingsandel	_____
_____	_____	_____	_____
Forsikringer	_____	_____	_____
Innbo Ja / Nei	_____	Grunnfors. Ja / Nei	_____
Virkning fra (måned:)	_____	Virkning fra (måned):	_____
_____	_____	_____	_____
Dato	_____	Signatur	_____
_____	_____	_____	_____
Skjemaet sendes: Bibliotekarforbundet, Lakkegt. 21, 0187 Oslo, vedlagt dokumentasjon av bibliotekarutdanning.			

Bibliotekarforbundets lokallag:

Finnmark

Lillian E. Rushfeldt
Aust-Finnmark fylkesbibliotek
Boks 615, 9801 Vadsø
Telefon: 78 95 34 00
Telefaks: 78 95 36 24
E-post: lillian@vadsfo.folkebibl.no

Troms

Helga Amdal Stensen
Kvæfjord bibliotek
9410 Borkenes
Telefon: 77 09 34 44
Telefaks: 77 09 34 44
E-post: kvæfjord.bibliotek@online.no

Nordland

Kjersti Svendsen
Norsk luftfartsmuseum
Pb. 1124, 8001 Bodø
Telefon: 75 50 78 63
Telefaks: 75 50 78 51
E-post: kjersti.svendsen@luffart.museum.no

Trøndelag

Morten Haugen
Sør-Trøndelag fylkesbibliotek
Posttuttak, 7005 Trondheim
Telefon: 72 54 75 56
Telefaks: 73 52 75 75

Møre og Romsdal

Rannei Husby Furre
Kristiansund folkebibliotek
Postboks 163, 6501 Kristiansund N.
Telefon: 71 58 67 50
Telefaks: 71 58 67 59
E-post: ranneif@online.no

Sogn og Fjordane

Lise Vik-Haugen
Sogndal vidaregåande skule
Trolladalen 28, 5800 Sogndal
Telefon: 57 67 64 00
Telefaks: 57 67 64 90
E-post: lisev-h@online.no

Hordaland

Siri Sjursen
Hordaland fylkesbibliotek, Fylkeshuset,
5020 Bergen
Telefon: 55 23 93 74
Telefaks: 55 23 93 79
E-post: siri.sjursen@hordaland-f.kommune.no

Rogaland

Elisabeth Dyvik
AS Norske Shell
Undersøkelse og produksjon
Boks 40, 4056 Tananger
Telefon: 51 69 34 29
Telefaks: 51 69 30 30

Agder

Anne Kristin Undlien
Kristiansand folkebibliotek
Postboks 476, 4611 Kristiansand
Telefon: 38 02 91 65
Telefaks: 38 02 91 63
E-post: anne.kristin.undlien@krkom.no

Telemark

Elisabeth Bergstrøm
Porsgrunn bibliotek
Floodgate 1, 3909 Porsgrunn
Telefon: 35 54 71 71
Telefaks: 35 55 90 93
E-post: elisabet@PorsBib.bibsys.no

Vestfold

Grethe Olaussen
Holmestrand bibliotek
Langgt. 82, 3080 Holmestrand
Telefon: 33 05 10 45
Telefaks: 33 05 37 84
E-post: grolauss@online.no

Buskerud

Anne Stenhammer Skjæret
Røyken vidaregåande skole
3440 Røyken
Telefon: 31 29 22 41
Telefaks: 31 29 22 10
E-post: askjaret@online.no

Hedmark og Oppland

Klaus Jøran Tollan
Høgskolen i Hedmark,
Avd. for lærerutdanning
Holsetgt. 31, 2300 Hamar
Telefon: 62 51 76 62
E-post: klaus.tollan@luh.hihm.no

Østfold

Anne Woje
Fredrikstad bibliotek,
Boks 100, 1601 Fredrikstad
Telefon: 69 38 34 33
Telefaks: 69 38 34 34
E-post: anew@fredrikstad.folkebibl.no

Oslo

Inger Lise Strømme
Trondhjemsveien 7,
0560 Oslo
Telefon: 22 67 84 33
E-post: ingli-st@online.no

Akershus

Birgitta Lund-Grønberg
Valler vidaregåande skole
Brynsveien 46, 1300 Sandvika
Telefon: 67 80 57 50
Telefaks: 67 80 57 51
E-post:
birlund11@vgs.pilot.akershus-f.kommune

Studentlag

Torun Torsteinsrud
Høgskolen i Oslo
Avd. for JBI
Pilestredet 52, 0167 Oslo
Epost:
torun.torsteinsrud@stud.jbi.hioslo.no

Bibliotekarforbundets styre:

Randi Rønningen (leder)

BFs sekretariat,
Lakkegata 21,
0187 Oslo
Telefon jobb: 22 17 04 95
Fax: 22 17 04 96
Telefon privat: 22 19 56 41
Epost-adresse: randi.ronningen@bibforb.no

Siri Sjursen (nestleder)

Hordaland fylkesbibliotek,
Fylkeshuset,
5020 Bergen
Telefon jobb: 55 23 93 74
Fax: 55 23 93 79
Telefon privat: 55 93 21 83
Epost-adresse: siri.sjursen@hordaland-f.kommune.no

May Line Angell (styremedlem),
Hammerfest bibliotek
Siri Kolle (styremedlem),
Fredrikstad bibliotek, Avd. Onsøy
Steinar Lakså (styremedlem),
Forlagssjef, Meråker
Hanne Fosheim (styremedlem),
Fylkesbiblioteket i Akershus
Kari Lifjell (styremedlem),
Deichmanske bibliotek

Mona Magnussen (varamedlem),
Troms fylkeskommune
Ingebjørg Aagre (varamedlem),
Aust-Agder fylkesbibliotek
Aasa Storlien (varamedlem),
Brønnøy folkebibliotek
Aud Guttu (varamedlem),
Rælingen bibliotek

Bibliotekarforbundets sekretariat:

Leder: Randi Rønningen

Faglig sekretær: Sølvi Karlsen

Adresse: Lakkegt.21,
0187 Oslo

Telefon: 22 17 04 95
Fax: 22 17 04 96

Elektronisk post: bf@bibforb.no
URL: <http://www.bibforb.no>

B - BLAD

Returadresse:

Bibliotekarforbundet
Lakkegata 21
0187 Oslo

Sitatet:

«Jeg har funnet nøkkelen til kunnskapens tre,»
hveste Billy plutselig.

«Åh?» Jeg snudde meg sakte mot henne - lurte
nok på hva slags nøkkel som passa i det treet, men
regna med at det kom en forklaring ganske snart.

«Nasjonalbiblioteket,» sa hun, med ikke så reint
lite pondus i stemmen, og smilte triumferende.

Fra Torbjørn Moens bok

«Cyber-Jonas : en framtidsthriller for ungdom»,
Oslo : Gyldendal Tiden, 1998.

